

Izglītības un zinātnes
ministrija

**Projekta rezultāti: ieteikumi uz kompetencēm balstīta
pieaugušo neformālās izglītības piedāvājuma
veidošanai (atbilstoši Eiropas Kvalifikāciju
ietvarstruktūrai)**

**Rīgas reģionālais seminārs
“Pieaugušo izglītība un kvalitāte”**

2017.gada 8. septembrī
Inese STŪRE
Inese.Sture@izm.gov.lv

Šis projekts tiek finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī paziņojums atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Izglītības un zinātnes
ministrija

Kādēļ svarīga EKI neformālajā izglītībā?

Efektīvas pieaugušo neformālās izglītības viens no galvenajiem mērķiem ir iespējas izmantot apgūtās zināšanas, prasmes savas nodarbinātības situācijas uzlabošanai.

Šī mērķa sasniegšanai būtiska ir iegūto zināšanu un prasmju validēšana un atzīšana saskaņā ar valsts normatīvajos aktos noteikto formālās izglītības līmeni un saturu.

Ņemot vērā pieaugušo neformālās izglītības piedāvājuma plašo daudzveidību, tās īstenošanas rezultātā iegūto mācīšanās rezultātu validācijai un **atzīšanai ir jābūt iespējami vienkārši pielietojamai, formalizētai, tomēr pamatotai objektīvā novērtējumā.**

Latvijā formālās izglītības sistēma ir sajūgta ar Nacionālo kvalifikāciju ietvarstruktūru (NKI), kas, savukārt, ir sasaistīta ar Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru (EKI).

Izglītības un zinātnes
ministrija

Neformālās izglītības ceļā iegūto mācīšanās rezultātu validēšana un atzīšana Latvijā, piesaistot EKI līmeņiem

Latvijā šobrīd notiek ļoti nelielā apjomā.

Tostarp, pieaugušo neformālās izglītības piedāvājums Latvijā ir plašs. Piemēram, tikai Rīgas pilsētā laika posmā 2014. gads - 2016. gada 12. oktobrim ir licencētas vai pagarinātas licences 538 pieaugušo neformālās izglītības programmām.

2011. gadā neformālās izglītības apguvē iesaistījās 367,5 tūkstoši cilvēku

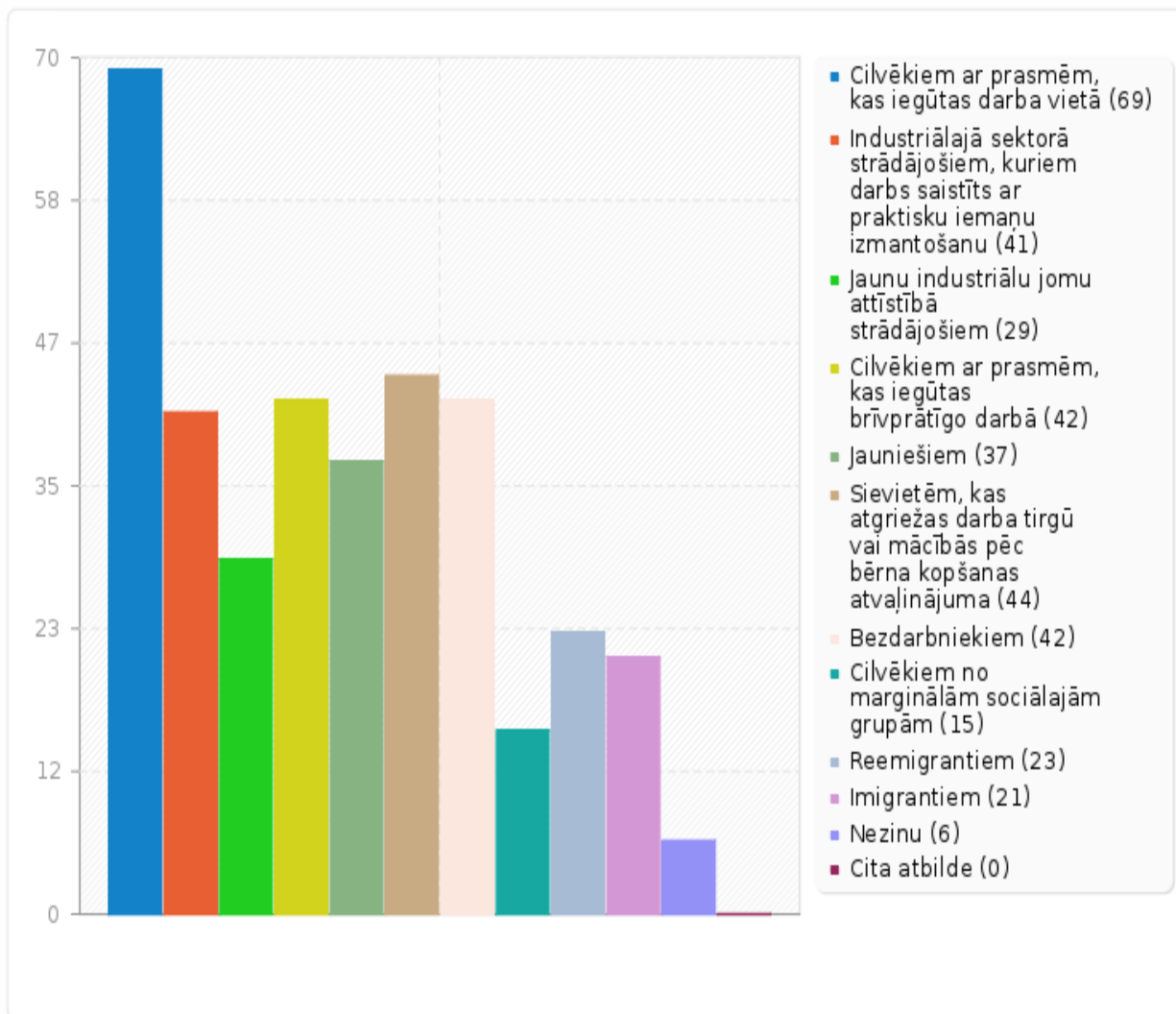
2011.-2015.g. neformālajā izglītībā iegūto profesionālo kvalifikāciju atzinušas ir tikai 3024 personas

Vislielākais profesionālās kvalifikācijas izsniegto apliecību skaits ir 2015.gadā, t.i. 939 apliecības, kas liecina par to, ka **mazāk nekā 0,25% no visiem neformālajā izglītībā iesaistītajiem atzīst profesionālo kvalifikāciju.**

Izglītības un zinātnes
ministrija

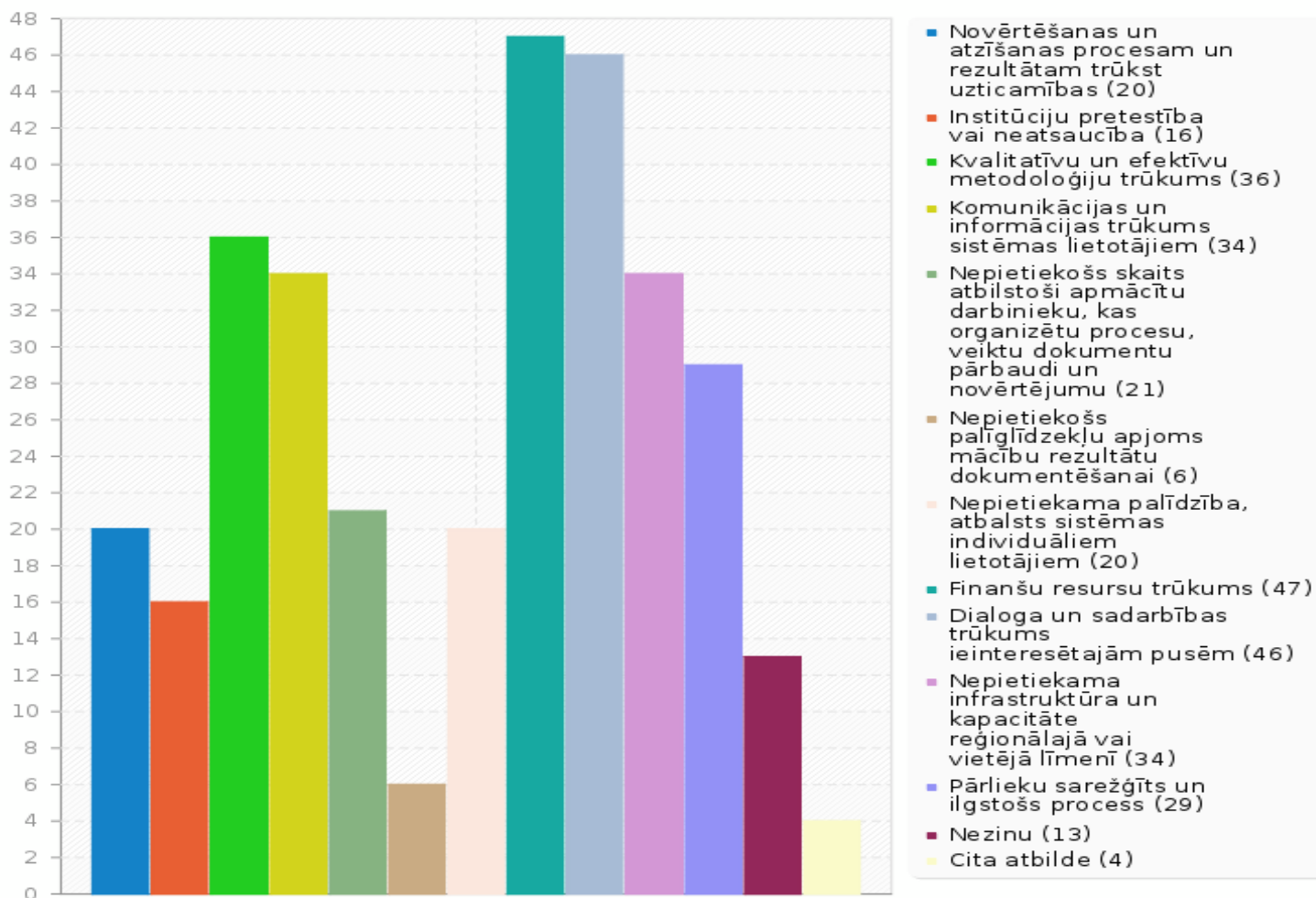
Kādām mērķa grupām ārpusformālās izglītības novērtēšana un atzišana Latvijā ir nozīmīga?

Izglītības un zinātnes
ministrija

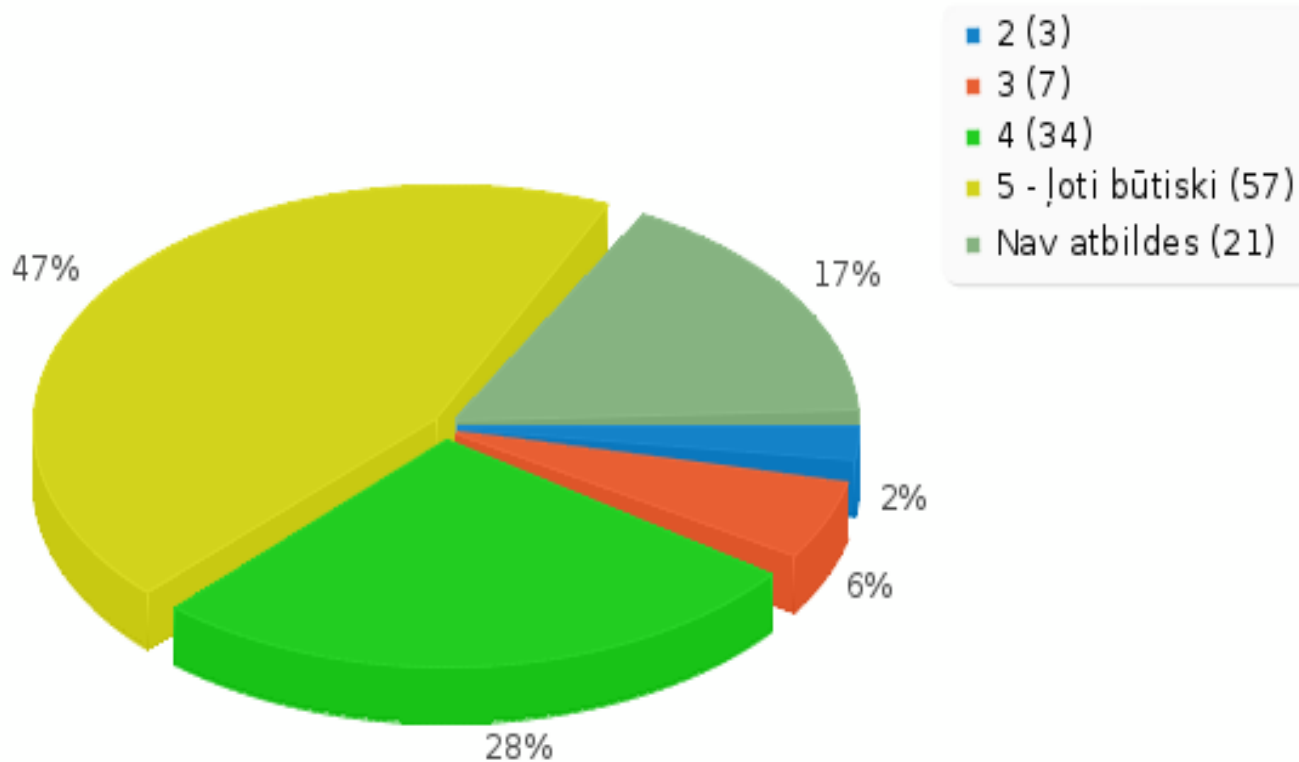
Ārpusformālās izglītības atzišanas procesa attīstību ierobežo šādi iemesli

Izglītības un zinātnes
ministrija

Pieaugušo izglītības (PI) kvalitātes rādītāju būtiskumu, Konkrētajos PI kursos apgūtās zināšanas, prasmes un kompetences ir iespējams atzīt un saņemt valsts atzītu kvalifikāciju apliecinošu dokumentu

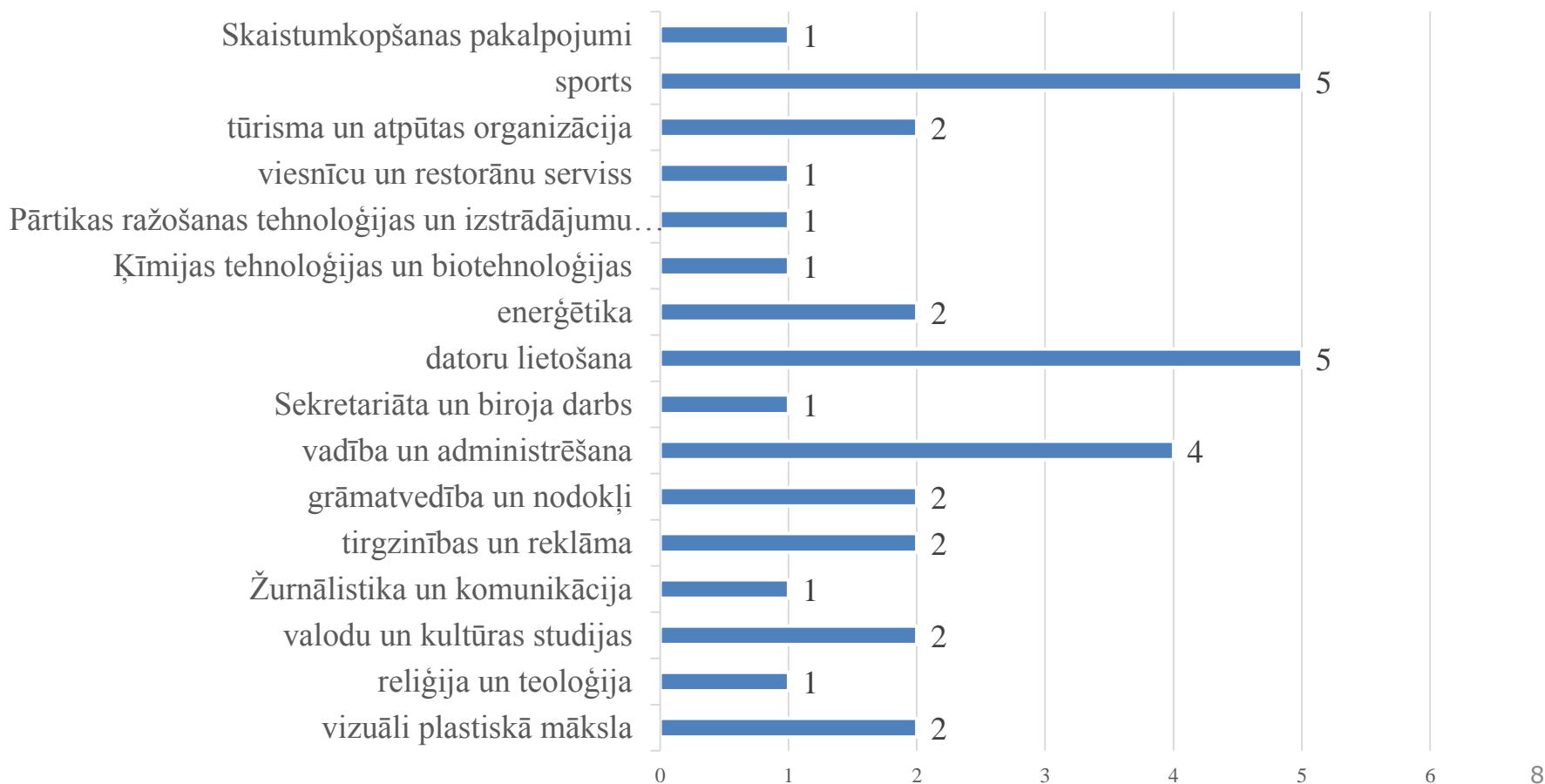
Izglītības un zinātnes
ministrija

Cik efektīva ir neformālā izglītība kā profesionālās kvalifikācijas atzišanai noderīgu mācīšanās rezultātu veidotāja Latvijā? – izglītības programmu analīze

- Analizēti 33 pieaugušo neformālās izglītības programmu apraksti EKI kontekstā.
- Izglītības programmas ir pietiekami atšķirīgas pēc to ilguma (no 6 līdz 158 stundām).
- Pieder pie 16 izglītības tematiskajām grupām.

Neformālās izglītības programmu piederība izglītības tematiskajām grupām

Izglītības un zinātnes
ministrija

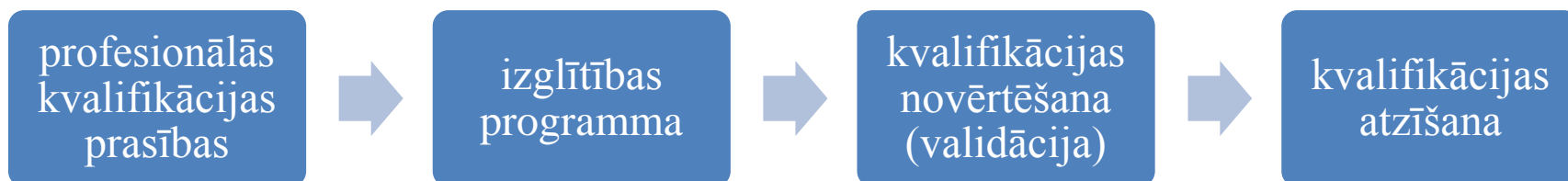
Cik efektīva ir neformālā izglītība kā profesionālās kvalifikācijas atzīšanai noderīgu mācīšanās rezultātu veidotāja Latvijā?

- 4/5 - gadījumu (27) izglītības programmu aprakstā izmantota ir "input" pieeja, 1/5 gadījumu (6) izglītības programmu mērķu un uzdevumu formulējums satur arī mācīšanās rezultātu elementus.
  - Raksturīgi, ka šādi formulējumi ir piemītoši lielāka apjoma (stundu skaita ziņā) izglītības programmām. Vairāku izglītības programmu plānojumā pie attiecīgas tēmas apguves ir norādīts noteikts līmenis (priekšstats, izpratne, pielietošana), kādā tā tiek apgūta.
- Vairumā gadījumu neformālās izglītības ceļā iegūtās profesionālās kvalifikācijas atzīšana ir apgrūtināta, jo mācību programmu izstrādē un tālākā īstenošanā iztrūkst mācīšanās rezultātu formulēšanas un novērtēšanas posmi, bet mācīšanas rezultāti ir EKI koncepta kodols.
- Situācija nav unikāla tikai Latvijai. Eiropā 90% no «otrās iespējas» izglītības programmām nepiešķir kvalifikāciju (Werquin, 2012).

Izglītības un zinātnes
ministrija

Principiāls komponents ir mācīšanās rezultātu formulēšana, jo tas ir visas ķēdi caurvijošs elements, un var palīdzēt procesā paaugstināt racionalitāti, caurskatāmību un objektivitāti.

Svarīga ir savstarpēja saskaņotība – kvalifikācijai nepieciešamiem mācīšanās rezultātiem ir jābūt skaidri formulētiem, novērtējamiem, kas ir atskaites sistēma gan formālās, gan neformālās izglītības programmās

Izglītības un zinātnes
ministrija

Ieteikumi EKI principu plašākas izmantošanas veicināšanai neformālajā izglītībā – **rekomendējošas, informējošas, motivējošas rīcības**

- Izstrādāt "Pieaugušo neformālās **izglītības programmu aprakstu labās prakses ieteikumus**", tos publicēt pieaugušo izglītības jautājumiem veltītās tīmekļa vietnēs, kur būtu pieejami standartizētu parakstu paraugi.
- Pieaugušo izglītības jautājumiem veltītās tīmekļa vietnēs publicēt saistošā formā **informāciju izglītojamiem par kvalifikācijas atzīšanu**, ar mērķi viņus rosināt pieprasīt izglītības programmu noderīgumu kvalifikācijas atzīšanā.
- Izglītības programmas, kuras īsteno par publiskiem līdzekļiem, noteikt **pienākumu formulēt mācīšanās rezultātus** un to atbilstību NKI/EKI līmeņiem.
- pieaugušo izglītības programmu īstenotājiem jāorganizē apgūt mācības par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru, tās līmeņiem, mācīšanās rezultātu jēdzienu, to formulēšanu (pēc principa "**skolot skolotājus**").
- Izglītības programmu licencēšanas ietvaros rosināt izglītības sniedzējus izglītības programmas integrēt to saturā kvalifikācijas atzīšanai nepieciešamos mācīšanās rezultātus.